

A fenntartható fejlődés, a biztonság-politika és a mezőgazdaság kapcsolata

Franciaország 2015-ben a párizsi COP15 alkalmával egy olyan általános egyezményt szeretne elfogadtatni, ami a jelenlegi hányadnál lényegesen nagyobb arányban lefedti az üvegházhatású gázok kibocsátását. A franciák alapvetően a varsói munkaprogramot akarják továbbvinni, ám mindenképpen markáns, látványos eredményt szeretnének fölmutatni. Még ebben az évben meg akarják szövegezni a majdani egyezményt és igyekezni fognak minél több országgal érdemben egyeztetni azt 2014-ben. A „klasszikus tárgyaló” szerepén túllépve arra fognak törekedni, hogy minél több lehetséges tárgyaló partnert vonjanak be az egyeztetésekbe, továbbá egy olyan „agenda positive”, azaz „pozitív program” valósuljon meg, ahol az egyszerű emisszió-csökkentésen túl érdemi, a vállalatokon túlmutató folyamatok is elindulnak a világban. „Párizs sikere Lima sikerén múlik” – azaz tisztában vannak vele, hogy ha Lima után kezdenek hozzá a munkaprogram tervezéséhez és megvalósításához, az nem fog érdemi eredményt adni. Ezért arra törekednek, hogy Limában már egy kész tervezet kerüljön a részes felek elé, ami érdemi vitára bocsátható és aminek alapján meg lehet kezdeni a párizsi megállapodás végleges tervezetének alakítását.

Párizsban március 3-4 én került sor a [Passages-ADAPes](#) egyesület szervezésében arra a konferenciára, ahol a fenntartható fejlődés, a klímaváltozás és a biztonsági kihívások kapcsolat-rendszerét elemezték a résztvevők és arra keresték a választ, a klímaváltozás elleni küzdelem alapja lehet-e a haladásnak, a stabilitásnak és a biztonság? A kérdéssel kapcsolatosan azt is vizsgálták, hogy az összehangolt nemzetközi akcióknak – melyek elindítása nagyon komoly kihívásokat jelent – vagy a sokkal könnyebben megvalósítható nemzeti klímavédelmi programoknak van nagyobb realitása, milyen szerepe van a folyamatban a kutatásnak és innovációnak, valamint lehet-e eredményt elérni a piaci folyamatok befolyásolásával?

Emile H. Malet, a Revue Passages, az ADAPes és az FMDD igazgatója úgy fogalmazott, a klímaváltozás és a természeti erőforrások fenntartható használata nem csak mezőgazdasági, de védelem- és biztonságpolitikai szempontból is nagyon fontos, aminek egyik legjobb példája a szubszaharai Afrikában végbemenő, a legeltetés állattartást ellehetetlenítő természeti folyamat. Az egyre szárazabbá váló térségben élő nomád törzsek nem találják meg többé azokat a föltételeket, amik a korábbi stabilitást lehetővé tették, ez pedig egyértelműen olyan feszültségeket váltott ki, ami az egész térséget destabilizálta. A helyzetet tovább súlyosbítja, hogy a világot irányító rendszerek nagyjából ma is azok, amiket a második világháború végén dolgoztak ki, ám a Föld akkori lakossága csupán két milliárd fő volt, ma 7 milliárd és várhatóan ez még tovább nő, akár 9 milliárdig. Ez mindennél fontosabbá teszi, hogy egy globálisan átalakult természet- és társadalom-földrajzi környezetben a fenntartható fejlődés minden kritériuma biztosítható legyen, így csökkenthetők legyenek az élelmezési problémák, ezen keresztül pedig a biztonságpolitikai krízisek.

A kockázatok csökkentésében elengedhetetlen a klímaváltozás elleni küzdelem, amiben nem csak a legújabb technológia eredmények alkalmazásának, hanem az oktatásnak, a társadalmi magatartás-formák átalakításának is nagyon komoly szerepe van. Ez utóbbi legjobb példája az energia-használatban elodázhatatlan szemlélet- és stratégia-váltás, a szénalapú energiahordozókról a szénszegényekre való átállás, valamint összességében az energiahasználat mennyiségi csökkentése.

Jean Dufourcq admirális, a Revue Défense Nationale folyóirat főszerkesztője kifejtette, Afrika nagyon fontos szerepet játszik nem csak a világ globális fejlődésében, de a

klímaváltozás elleni küzdelemben is, ahol a természeti erőforrások használatának módja alapvetően meg fogja határozni az elkövetkezendő évtizedek történéseit. Meggyőződése továbbá, hogy az ENSZ-nek egy olyan környezetvédelmi tanácsra van szüksége, mint a Biztonsági Tanács a biztonságpolitika terén, és olyan „környezetvédelmi elrettentő eszközöket” kell alkalmazni, mint a védelempolitikában a nukleáris fegyverek.

Antoine Michon (Sous-directeur de l'environnement et du climat, DGM, Külügyminisztérium) aláhúzta, 2015-ben a COP15 alkalmával egy olyan általános egyezményt szeretnének elfogadtatni, ami a jelenlegi hányadnál lényegesen nagyobb arányban lefedi az üvegházhatású gázok kibocsátását. Alapvetően a varsói munkaprogramot akarják továbbvinni, ám mindenképpen egy markáns, látványos eredményt szeretnének fölmutatni. Még ebben az évben meg akarják szövegezni a majdani egyezményt és igyekezni fognak minél több országgal érdemben egyeztetni azt 2014-ben. A „klasszikus tárgyaló” szerepén túllépve arra fognak törekedni, hogy minél több lehetséges tárgyaló partnert (pl. NGO-k, vállalati szféra, kutatóhelyek) vonjanak be az egyeztetésekbe, továbbá egy olyan „agenda positive”, azaz „pozitív program” valósuljon meg, ahol az egyszerű emisszió-csökkentésen túl érdemi, a vállalatokon túlmutató folyamatok is elindulnak a világban, például az energiahasználati szokások megváltoztatása útján.

„Párizs sikere Lima sikerén múlik” – azaz tisztában vannak vele, hogy ha Lima után kezdenek hozzá a munkaprogram tervezéséhez és megvalósításához, az nem fog érdemi eredményt adni. Ezét arra törekednek, hogy Limában már egy kész tervezet kerüljön a részes felek elé, ami érdemi vitára bocsátható és aminek alapján meg lehet kezdeni a párizsi megállapodás végleges tervezetének alakítását. Francia részről egyrészt nemzeti szinten is „példamutatók akarnak lenni” az energetikai átmenet programjának megvalósításával, másrészt érdekük, hogy márciusban uniós szinten is példaértékű környezet- és klímavédelmi döntések szülessenek.

Jean-Hervé Lorenzi (Professeur titulaire de la chaire transition démographique-transition économique, a Cercle des Economistes elnöke) szerint az európai energiaigény minden bizonnyal csökkenni fog. elsősorban a demográfiai okok miatt – meggyőződése, hogy Németországban is alapos számításokat végeztek a megújuló energia-program elindítása előtt, mert ez csak akkor valósítható meg, ha az ország lakossága nem nő, sőt inkább csökken a jövőben. A kontinens szempontjából nagyon fontos a külső energiafüggőség csökkentése, ideértve az orosz energiahordozóktól való túlzott függőséget is – **ehhez mindenképpen alaposan meg kellene fontolni a palagáz környezetbarát kiaknázásában rejlő lehetőségeket.** Az európai energia-ellátás biztonsága szempontjából elengedhetetlen a szállító hálózatok modernizációja, összekötése, valamint alapvetően újra kell gondolni az energia-piac működését és a karbon-kompenzációs rendszert is. Ami francia részről mindenképpen „sikertörténetnek” nevezhető, az az energia-hatékonyság növelése, elsősorban az épületek hőhártartásának javítását emelve ki.

A karbon-kompenzációs rendszerre alapozná a Nemzetközi Postaegylet ([UPU](#)) is azt a projektjét, ami a világ postái 70%-ának részvételével újtárra indítaná a '[Postal Carbon Found](#)' alapot, aminek célja a fenntartható fejlődés támogatása lenne a postarendszeren keresztül. Az alapító 10 ország között négy európai van ezek: Írország, Svájc, Finnország és Franciaország – minderről **Patrick Widloecher**, a Francia Posta elnöki tanácsadója, az UPU fenntartható fejlődési bizottságának elnöke számolt be.

Pierre Douillard, a francia energia- és környezetgazdálkodási ügynökség ([ADEME](#)) gazdasági és tervezési részlegének helyettes vezetője szerint Franciaországnak csak akkor

sikerülhet teljesíteni az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatos vállalásait, ha 2050-ig gyakorlatilag a mostani szint felére csökkenti az energiateljesítményét, különös tekintettel a szénalapú energiahordozókra. Ez egyben azt is jelenti, hogy az élet számos területén hatalmas szemléletváltásra és nagyon komoly erőfeszítésekre van szükség, legyen szó pl. a közlekedésről vagy az épületek energia-ellátásáról. Ezzel párhuzamosan jelentős arányban kell növelni a megújuló energiahordozók használatát, az ADEME szerint ez azt jelenti, hogy csökkenő globális energiateljesítmény mellett a jelenlegi 10-12%-ról 2030-ra egyharmados, 2050-re 60%-os részt foglalnának el ezek. Ehhez azonban nagyon komoly technológiai fejlesztésekre is szükség van, többek között meg kell oldani az időszakosan termelő megújuló energiák (fotovoltaikus, szél) érdemi mennyiségben történő tárolását. Hosszú távon érdemi növekedéssel kell számolni a geotermikus energia terén, nagyon komoly potenciál van még a fa alapú biomasszában, kihasználatlan kapacitások rejlenek a biogázban, ideértve a szerves hulladékok ilyen jellegű földolgozását is, valamint számolni kell jelenleg még kísérleti stádiumban lévő energiahordozókkal is (hidrogén, tengeri energiák). Hozzátette, az energiateljesítménytel kapcsolatos változások – különösen a közlekedés terén – azonnali és közvetlen hatással lesznek a levegőtisztaságra is, az ADEME azzal számol, hogy itt érdemi és gyors javulásra lehet majd számolni. Megjegyezte, globális szinten csak akkor lesz érdemi eredménye az energiaszektor átalakulásának, ha ebben a föltörekvő és fejlődő országok is valós szerepet vállalnak.

Somogyi Norbert, Párizs